

[Vanggaard.]

sulenten. Der kan jo være stærk Tvivl, om én saadan Post i det hele taget burde oprettes, men naar den er oprettet, kan man paa den anden Side synes, at den stærke Begrænsning, Virksomheden har faaet, er noget mærkelig. Jeg skal ikke opholde mig ved, at Amtsskolekonsulenten ikke maa have højere Uddannelse end Lærerne — det behøver ikke at betyde, at han ikke vil kunne virke tilfredsstillende, idet man netop kan være tilbøjelig til at mene, at en erfaren og dygtig Lærer maaske vil være en bedre Vejleder for sine Kolleger —, men han kan ikke komme i Skolen for at virke, uden at enten Skolemyndighederne kalder ham til det eller vedkommende Lærer. Ja, jeg kan huske fra min Barndom, at naar man hentede Lægen paa Landet, saa man nærmest saadan paa det, at nu var Patienten paa det yderste — nu er det heldigvis mere almindeligt at bruge Læge —, og her vil det ogsaa let faa et underligt Skær. Hvis Skolemyndighederne beder Amtsskolekonsulenten om at tilse en Skole, vil man maaske være tilbøjelig til at mene: Nu er der noget galt paa Færde i den Skole — og det vil allerede gøre det særdeles vanskeligt, synes jeg, for Skolemyndighederne at tilkalde Amtsskolekonsulenten. Paa den anden Side kan man maaske ogsaa gaa ud fra, naar Virksomheden er saadan begrænset, at Lærere frygter for ved at kalde Skolekonsulenten at komme til at give sig et Skær, som de helst vilde undgaa. I hvert Fald kan man mene, at de Lærere, der maaske trænger mest til Skolekonsulentens Besøg, ikke altid vil tilkalde ham.

Men nu har Undervisningsministeren fundet sig i at tage Loven i den Form, og naar han har det, tror jeg det er, fordi han har sat saa overordentlig meget ind paa, at Præsten ikke skal være Medlem af Skolekommissionen. Jeg forstaar egentlig ikke dette, for naar Præsten efter § 12 skal have Tilsyn med Religionsundervisningen, synes jeg lige saa godt, han kunde sidde som almindeligt Medlem af Skolekommissionen, saa var han dog til Haande. Der er ikke angivet noget nærmere om, hvorledes § 12 skal virke, men jeg vil haabe, at Ministeren ikke ved Cirkulærer alt for stærkt begrænser den Ret, der er givet i denne Paragraf. Men jeg synes altsaa virkelig, at naar man er gaaet ind paa, at Præsten skal have Tilsyn med Religionsundervisningen i Folkeskolen, kunde man lige saa godt have ladet ham sidde som Medlem af Skolekommissionen, for i de Tilfælde, hvor Præsten ikke har pædagogisk Indsigt, eller man paa anden

Maade ikke har den fornødne Tillid til ham som Formand for Skolekommissionen, behøver man jo ikke at vælge ham til det. Det er for øvrigt det Standpunkt, mit Parti har staaet paa til for kort Tid siden, saa jeg kan ikke ved denne Lejlighed undlade en Beklagelse af, at det er forladt. Jeg tror, at man vil komme i Vanskeligheder mange Steder, fordi man vil savne en Personlighed i Sognet, som vil være egnet til at lede en Eksamen, som har baade Kundskaber og aandelig Myndighed nok til at forestaa en Eksamen. Saa kan man sige: Ja, men Præsten kan af Sogneraadet vælges til Skolekommissionen sammen med de øvrige Medlemmer. Ja vel, det er rigtigt, og jeg vil jo mene, at han vil blive det i overmaade mange Tilfælde, men han skal dog vælges af et politisk Sogneraad, og hvis et Mindretal f. Eks. stemmer imod ham, er der derved markeret, at dette Mindretal ikke ser med samme Øjne paa hans Gerning som Flerparten, og allerede Faren for noget saadant kan maaske afholde adskillige af de dygtigste Præster, de, der er mest indsigtfulde som Pædagoger, fra at søge Valg til Skolekommissionen. Jeg tror derfor, at det i hvert Fald mange Steder vil berede visse Vanskeligheder, som man havde været ude over, hvis man havde bevaret det ganske naturlige, at Præsten, naar han alligevel skal have Tilsyn med Religionsundervisningen, saa ogsaa bliver bevaret som Medlem af Skolekommissionen.

Det er disse Par Indvendinger, der for mig vejer væsentligt, særlig den sidste, og derfor vil jeg og de af mine Partifæller, som deler disse Synspunkter, afholde os fra at stemme. Men da der ogsaa i denne Lov findes Fremskridt, Forældrene faar større Mulighed for at faa Indflydelse paa Skolens Ledelse, og der er andre gode Ting i den, agter vi ikke at stemme imod Lovforslaget. Men ikke mindst dette, at Befolkningen ikke altid faar Lejlighed til at bevare det sædvanlige Tilsyn, hvad de mange Steder utvivlsomt ønsker, altsaa Præsten som Formand for Skolekommissionen, vil efter min og fleres Mening give visse Ulemper; jeg kan ikke se, at der har været nogen rimelig Grund til at forlade det. Jeg kan endvidere ganske give min Tilslutning til det, vi har kæmpet for i Folketinget, nemlig at naar Præsten skal have Tilsyn med Religionsundervisningen, burde dette selvfølgelig ogsaa være Tilfældet i København. Det er en Inkonsekvens, synes jeg, i Landstingets Affattelse. Vi har forgæves søgt her at faa det rettet, men Undervisningsministeren har sagt, at Bordet fanger — eller i alt Fald